

ΚΥΒΕΡΝΟΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Ή ΚΥΒΕΡΝΟΑΝΑΡΧΙΑ;

Σε διάφορες φάσεις ανάπτυξης του διαδικτύου έχει προβληθεί το αίτημα για αποχή του κράτους (αλλά και των υπερεθνικών οργανισμών με ρυθμιστικές αρμοδιότητες) από κάθε είδους ρυθμίσεις που αφορούν στη δημόσια και ιδιωτική επικοινωνία μέσω διαδικτυακών εφαρμογών. Η τοποθέτηση αυτή στηρίζεται σε μία σειρά από εσφαλμένες προκείμενες, δύο από τις οποίες θα επιχειρήσω να ελέγξω στο πλαίσιο της εισήγησής μου.

Πρώτον, προϋποθέτει ότι το διαδίκτυο συνιστά μία επικράτεια σχετικώς απαλλαγμένη από τους κινδύνους που ελλοχεύουν στις λοιπές επικοινωνιακές επιφάνειες της κοινωνικής και πολιτικής μας ζωής, κινδύνους τους οποίους η ρυθμιστική ενεργοποίηση της οργανωμένης συλλογικότητας καλείται κάθε φορά να αντιμετωπίσει (η παραπληροφόρηση και οι ασύμμετρες επιθέσεις κατά της προσωπικότητας, της ιδιωτικότητας και της διαλογικής-πολιτικής ισότητας των πολιτών συνιστούν μερικούς μόνον από αυτούς τους κινδύνους).

Δεύτερον, ή κυβερνοαναρχική τοποθέτηση προϋποθέτει ότι η άνευ όρων και ορίων χρήση της εκδοτικής ελευθερίας του ατόμου (blogs) μπορεί από μόνη της να συνεισφέρει στην πολιτική κουλτούρα του διαλόγου, αγνοώντας το γεγονός ότι οι διαλογικές ευχέρειες και δυσχέρειες της μπλογκόσφαιρας αφορούν στο ίδιο εκείνο υποκείμενο, το οποίο είναι εξουσιαστικά καθηλωμένο σε θέσεις «σιωπής» και απάθειας για λόγους που δεν σχετίζονται αποκλειστικά με την έλλειψη τεχνολογικών υποδομών παρέμβασης.

Στην πραγματικότητα, η ιδεολογική τοποθέτηση των υποστηρικτών της θέσης «κάτω τα χέρια από το διαδίκτυο» συσκοτίζει το γεγονός ότι η διαλογική ελευθερία του πολίτη, η οποία εν μέρει αποσκοπεί στον κριτικό έλεγχο κάθε είδους εξουσίας και εν μέρει συνιστά έκφραση της εν γένει αυτονομίας του, δεν μπορεί να υπάρξει παρά μόνο σε συνθήκες επικοινωνιακής ισότητας. Τέτοιου είδους συνθήκες δε είναι αδύνατον να υπάρξουν ή να επιβιώσουν επί μακρόν χωρίς να διασφαλιστεί η αποτροπή των προαναφερθέντων κινδύνων.

Η διασφάλιση της επικοινωνιακής ισοτιμίας σε όλες τις φάσεις της διαδικτυακής ενεργοποίησης του πολίτη (κινητοποίηση, πρόσβαση, συμμετοχή, προστασία θεμελιωδών αγαθών) αποτελεί το μέτρο βάσει του οποίου θα πρέπει να αξιολογηθεί η δεδομένη αναγκαιότητα για επιλεκτικές ρυθμιστικές παρεμβάσεις, προκειμένου οι αρχές που διέπουν τη δημόσια επικοινωνία των πολιτών εν γένει να εξειδικευθούν και να υλοποιηθούν και στο περιβάλλον της κυβερνο-δημοκρατίας.